

Nr 437.

Av herr **Hagberg** i Luleå m. fl., om avslag å Kungl. Maj:ts proposition, nr 155, angående viss ändring i 1927 års malmavtal mellan svenska staten, å ena, samt Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag och Trafikaktiebolaget Grängesberg-Oxelösund, å andra sidan.

Den i Kungl. Maj:ts proposition nr 155 föreslagna förändringen i 1927 års malmavtal mellan svenska staten å ena samt Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag och Trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund å andra sidan innebär enligt vår mening ett alldeles onödigt tillmötesgående mot bolaget. Det är redan anmärkningsvärt, att bolaget snart sagt varje år söker avpressa staten medgivanden i de privata aktieägarnas intresse och att statsmakterna städse skall visa beredskap att tillmötesgå bolaget. För den nya framstöten kan bolaget inte åberopa någon svårighet, tvärtom har bolaget just nu en konjunktur, som nästan saknar tidigare motsvarighet.

Det enda skäl, som bolaget kunnat framföra för sitt yrkande, har varit den icke tidigare väntade medelsanhopningen i malmbanans förnyelsefond. Det förhållandet att staten kunnat bibehålla malmbanan i ett fullgott skick, som motsvarar de krav som befraktarna uppställer, utan att helt förbruka de härför anvisade medlen borde inte utgöra ett skäl för en ovidkommande part, som bolaget i detta fall är, att ställa anspråk. Finnes möjligheter till fondens decimering borde i så fall medlen främst tillfalla statskassan eller användas för statens järnvägar i övrigt. Bolagets frakttillägg är ju ingenting annat än ett vederlag för de betydligt reducerade fraktavgifter, som bolaget behöver betala jämfört med andra kunder hos statens järnvägar.

Det bör tillfogas, att bolaget ju vid uppgörandet av det för detsamma så utomordentligt gynnsamma 1927 års malmavtal kalkylerade med frakttillägget och mycket väl kunde förutse vad som nu inträffat. Att bolaget inte har någon juridisk rätt till den förmån, som regeringen nu föreslår, anser vi vara säkert. Hela förslaget är alltså bara en ny eftergift till det företag, som exploaterar en av vårt lands rikaste naturtillgångar och i denna verksamhet vetat att utnyttja det allmänna till sin förmån i långt högre grad än något annat företag i vårt land.

Därest fonden inte till statens förmån kan göras räntebärande på grund av 1927 års malmavtal och därest dess medel inte enligt samma avtal nu kan tagas i anspråk för andra statliga utgifter, förhållanden

varom vi icke kunna yttra oss, står alltid den vägen öppen att i avvaktan på en uppgörelse med bolaget fortsätta fonderingen.

Vi föreslår alltså,

att riksdagen icke måtte bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 155.

Stockholm i mars 1937.

H. Hagberg.

Axel Nordström.

S. Rönn-Christiansson.

J. H. Brädefors.